

Megjelenik minden nap

DÉLVÍDÉK

Főszerkesztő: Illés Sándor

8 oldal, ára 10 fillér

Politikai napilap
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zombor, Csihás Benő ucca 3.
Telefon: 2-07.
Előfizetés egy hónapra . . . 2.40 P.
Negyedévre 7.- P.

I. évfolyam

Zombor, 1941 május 8, csütörtök

7. szám

Már London is számol a Földközi tenger elvesztésével

Az ausztráliai miniszterelnök szerint a döntő atlantioceáni és légi ütközetekre már a közeljövőben sor kerül / Irák szempontjából kedvezően alakulnak a közelkeleti hadműveletek

A semleges svájci és svéd sajtó értesülései arról számolnak be, hogy Angliában a legsúlyosabb belpolitikai válság tünetei észlelhetők. Az újabb válságot a közelkeleti helyzet idézte elő. Churchillnek már a balkáni angol kudarc után át kellett szerveznie kormányát, hogy a különösen sokat támadott vezetőemberek leváltásával élet vegye az ellenzék egyre hangosabb vádjainak. Alig néhány napra ezután újabb nehézségek keletkeztek és az iráki helyzet Angliára ennyire kedvezőtlen alakulása azzal fenyeget, hogy a lappangó elégedetlenség nyílt válsággá robban ki. Eden külügyminiszter az alsóház előtt tartott beszédében már nem tudta meggyőzni az elégedetleneket a végső győzelem bizonyosságának hangoztatásával s jónak látta a görögökre, szerbekre és irákiakra háritani a felelősséget Anglia súlyos helyzetéért.

Az angol birodalom helyzetének válságos voltát bizonyítják a felelős amerikai államférfiak azon beszédei is, amelyekben Anglia sürgős megsegítését követelik. Az egyik demokrata szenátor szükségesnek tartja Anglia megmentése és Amerika biztonságának fokozása érdekében az összes atlantioceáni szigetek, Dakar francia kikötő és Szingapur amerikai megszállását, a hadügyminiszter pedig nem kevesebbet tart szükségesnek, minthogy Amerika valamilyen hadihajója álljon a hadianyagokat és élelmiszereket szállító hajók védelmére. Ennek a követelésnek a teljesítése egyenlő volna Amerika hadbalépésével, hiszen Berlin többször is hangoztatta, hogy elsüllyeszt minden olyan hajót, amely Anglia szolgálatában áll. Az amerikai hadügyminiszter az azal indokolja követelését, hogy az atlantioceáni szállítmányok nem érkeznek meg rendeltetési helyükre, Angliába és milliós értékek kerülnek a tenger fenekére.

Az olasz sajtó úgy tudja, hogy az angol hadvezetés a sorozatos kudarcok folytán elvesztette a fejét és az optimizmusra tulságosan is hajlamos angolok már számolnak a Földközi tenger teljes elvesztésével.

Közben az iráki háború változatlan hevesseggel folyik, a kétségtelenül angol sugalmazásra történt egyiptomi békejavaslat pedig nem érezteti hatását. Az arab világ megmozdult. Transzjordánia, Sziria, Palesztina arabjai a keleti ember fanatikus dühével fordulnak elnyomójuk, Anglia ellen, a főmufti pedig kihirdette a szent háborút. Törökországgal is fokozódnak a bajok. Már az angol sajtó is elismeri, hogy Ankara változtatott politikáján és mindinkább eltávolodik szövetségeseitől, Angliától. A londoni lapok úgy látják, hogy Törökország eddigi „nem-

hadviselő” álláspontját a semlegességgel cserélte fel.

Bárhogyan is nevezzék azonban Ankara mostani állásfoglalását, és bármit is hozzon az a diplomáciai küzdelem, amely most Keleten, különösen pedig Ankarában folyik

Az arab főmufti kihirdette a szent háborút Anglia ellen

Transzjordániában és Palesztinában is forradalmi a hangulat A zsidók nem akarnak az arabok ellen harcolni

A Német Távirati Iroda közli, hogy a bagdadi rádió jelentése szerint Palesztinában újabb súlyos összeütközésre került a sor az angol katonaság és a lázongó arabok között. Részletes jelentések még hiányoznak.

Transzjordániában is forradalmi az arabok hangulata és minden jel arra vall, hogy

A zsidók is megtagadják az angol kívánások teljesítését

Jeruzsálem, május 7.

Az angolok zászló alá hívták a fegyverfogható palesztinai zsidó férfiakat. A zsidókat Irák ellen akarják harcbadobni az angolok.

A jeruzsálemi zsidó nagygyűlés visszautasította az angolok által előterjesztett javaslatokat.

A palesztinai zsidók a legnagyobb aggodalomban élnek, mert attól tartanak, hogy a háború kiterjed Palesztinára is. A zsidók igyekeznek megegyezni az arabokkal, különösen ingatlanjogaik megvédése érdekében. Sokan azon fáradoznak, hogy ingatlanaikat átírassák arab nevekre.

ANGLIA BARÁTSÁGOS SZÁNDÉKAIRÓL BIZTOSITJA AZ ARABOKAT

Bagdad, május 7.

Az angol repülőgépek nagymennyiségű rőpcédulát szórnak egész Közelkelet arab vidékeire. A rőpcédulákon Anglia békére szólítja fel az arabokat és biztosítja őket baráti szándékairól.

A bagdadi rádió válaszol az angol rőpcédulákra és megállapítja, hogy

az arab népnek évtizedek során alkalma volt a saját bőrén tapasztalni Anglia „baráti” politikáját. Anglia rövidesen kénytelen lesz tudomásulvenni, hogy az egész arab világ egy emberként Irák mögött áll.

Irák egyébként egész sor intézkedést hozott a háború sikeres folytatása érdekében. Az összes gépjárműveket lefoglalták a hadsereg számára. Az angol tanácsosokat és közalkalmazottakat elbocsájtották állásukból és tuszokként letartóztatásba helyezték.

a nagy ellenfelek között, egy biztosnak látszik: Törökország nem hajlandó Anglia érdekeiért harcbaállni és olyan magatartást tanúsít, hogy könnyen meglepetéssel szolgálhat az angolok számára.

—oOo—

az arabok készek a végső leszámolásra angol elnyomóikkal.

A sziriai arabok hevesen tüntetett Anglia ellen és megtámadta az angol konzulátus épületét.

Az arab főmufti kiszabadult az angol fogságból és kihirdette az arab világ szent háborúját Anglia ellen.

Törökország és Irák között megszakadt az áruforgalom, a vasuti forgalom azonban ideiglenesen még folyik.

Mint Beirutból közlik, Sziria és Irák között szünetel minden forgalom. A határt lezárták.

Habbania repülőterét teljesen tönkretették az irákiak, akik a repülőterén 3.000 főnyi angol haderőt teljesen körülzártak.

Basrában az angolok csak a kikötőt és a pályaudvart tartják. A harcok változatlan hevesseggel folynak.

Irák népe a legnagyobb lelkesedéssel vette tudomásul az angolok elleni harc megindulását és nagy sietséggel tesz eleget a mozgósítási parancsoknak. Az országban rend van és nyugalom.

Olaszország rokonszenvvel kíséri az arab világ szabadságharcát

Róma, május 7.

Olasz körök megállapítása szerint a közelkeleti válság a legsúlyosabb helyzetbe sodorta a különben is nagy nehézségekkel küzdő Angliát. Olaszország a legteljesebb rokonszenvvel kíséri az arab világ szabadságharcát.

MEGDÖBBENÉS WASHINGTONBAN

Washington, május 7.

Az Irák és Nagybritannia közt támadt viszály elmélyülése nagy megdöbbenést váltott ki washingtoni politikai körökben. A Közelkelet és Középkelet országaiiban tartózkodó északamerikai polgárokat konzulátusaik felszólították az elutazásra. Ezek az amerikai állampolgárok Indiába vagy Ausztráliába utaznak.

Menzies:

A döntő harcokra a levegőben és az Atlanti óceánon a következő hónapokban sor kerül

Newyork, május 7.
Menzies ausztráliai miniszterelnök Liszabonból repülőgépen Newyorkba érkezett. A miniszterelnök a sajtó képviselői előtt tett nyilatkozatában közölte, hogy Angliának sürgősen szüksége van az amerikai nép nagyszerű tehetségére. A repülő-

gépgyártást olyan mértékben kellene Amerikának fokoznia, hogy mindenben elegendően Anglia szükségleteinek.

A miniszterelnök kijelentette, hogy a döntő harcokra úgy az Atlanti óceánon mint a tengereken már a közeli hónapokban sor kerül.

A német sajtó Eden beszédét »szánalmas mosakodásnak» itéli meg.

JUNIUSBAN UL ÖSSZE AZ OLASZ NÉMET—FRANCIA GÉPKOCSIIPARI BIZOTTSÁG

Berlin, május 7.

A francia német és olasz gépkocsiipari érdekeltségek között létrejött szövetségi megállapodást általában nagyjelentőségűnek ítélik meg. Francia felfogás szerint gazdasági és szociális téren ez a megállapodás olyan jelentőséggel bír Franciaországra nézve, mint amilyen jelentősége Hitler és a francia államfő első megbeszélésének volt politikai téren. Ez az első eset, hogy Franciaország együttműködik a tengellyel. A bizottság első ülését június 7-én tartja meg Berlinben, a szövetség ideiglenes székhelyén.

Az amerikai hadügyminiszter szerint sem a hadianyag, sem pedig az élelmiszerszállítmányok nem érkeznek meg Angliába

Washington, május 7.

Az amerikai hadügyminiszter rádióbeszédében követelte, hogy

az Egyesült Államok egész hadiflottáját sürgősen állítsák az Angliába tartó szállítóhajók védelmére.

A hadügyminiszter hangsúlyozta, hogy Anglia körül tökéletes a német ostromzár és

nemcsak a hadianyagok, de az élelmiszerek sem érkeznek meg Angliába.

Nem szabad megvárni, hogy minden szállítmány az Atlanti óceán fenekére kerüljön

A kár milliárdokra rug. A helyzet olyan, hogy minden kockán forog és

Amerikának nem szabad megvárnia, hogy Anglia elveszítse flottáját és másodrangu tengeri hatalommá váljék.

Hangoztatta még a hadügyminiszter, hogy ha Amerika nem hajlandó áldozatokra és nem kész arra, hogy vérével védje meg szabadságát, úgy ezt nem lesz képes megtartani sem.

ROOSEVELT BETEG

Washington, május 7.

Roosevelt elnököt súlyos gyomorbetegséggel kórházba szállították.

Ezüstrókkák, nerzek, bolerók, perzsa és egyéb bundák olcsón, nagy választékban
Szemere szűcsnél BUDAPEST VII. Erzsébet körút 26
Második emeleten

Amerikai diplomata a német bombák angliai pusztításairól

Lisszabon, május 7.

Az Egyesült Államok glasgowi konzulja, aki repülőgépen Amerikába utazik, nyilatkozatot tett a sajtó képviselői előtt angliai tapasztalatairól. Arra a kérdésre, hogy milyen a német bombák hatása, a konzul egyetlen szóval válaszolt:

Pusztító!

Elmondotta a konzul, hogy

az angol nép hangulata kétségbeesett. A bombázott városok lakossága na-

gyon fél a német repülőgépektől és általában rémületben él.

London uccáin rengeteg kráter tátong, lépten-nyomon rommá bombázott házat lát az ember. A törmelék és omladékok sok utcát teljesen elzártak, úgy hogy a forgalom nagy nehézségekbe ütközik. A hajléktalankok száma napról-napra óriási arányokban növekszik. London több negyedében nincs sem víz, sem gáz.

—OO—

Irak szempontjából biztatóan alakulnak a hadműveletek

Bagdad, május 7.

Az iraki rádió közlése szerint a harcok azonban Irak szempontjából biztatóan alakulnak.

A rádió cáfolja az egyik angol híroroda azon hírét, mintha az eddigi légiharcok során az iraki légiflotta fele már megsemmisült volna és megállapítja, hogy eddig mindössze 1 iraki repülőgép veszett el.

Az iraki vezérkar hivatalos hadijelentése szerint az iraki légierők és a tüzérség hevesen támadták a Habbania-ban körülzárt angol csapatokat és nagy pusztítást vittek véghez úgy az anyagban, mint a katonaság soraiban.

Az angolok egyetlen napon 11 repülőgépet vesztek. Közülük kettő csapatszálító gép volt.

Az angol légierők támadták az iraki csapatösszevonásokat, jelentős kárt azonban nem okoztak.

LONDONT AGGASZTJA A FÖLDKÖZITENGERI HELYZET

Róma, május 7.

Az olasz sajtó közli a Gibraltárból érkező utasok elbeszéléseit, amelyek arra engednek következtetni, hogy az angol hadvezetés teljesen elveszítette a fejt. Gibraltárban egymással homlokegyenest ellenkező rendelkezéseket hoznak. Angliát a görögországi és libiai vereségek, valamint a közelkelet fellángolása folytán rendkívül aggasztja a Földközi tenger sorsa és a fejevesztettség az ebből folyó rémülettel magyarázható állapotok meg az olasz lapok.

A NÉMET—OLASZ ERŐK MEGSEMMISÍTETTÉK A TOBRUKBÓL TÁMADÓ ANGOL EGYSÉGEKET

Róma, május 6.

Az északafrikai frontról érkező legújabb hírek arról számolnak be, hogy a Tobrukban körülzárt angol csapatok megkísérelték a kitérést az erődből. Nagyobb angol egységek indultak támadásba, a német—olasz erők azonban megsemmisítették őket és javították állásaikon.

Nagy légitámadás a francia partvidék felett

Berlin, május 7.

A Német Távíratok Iroda közli, hogy a német Messerschmidt gépek nagy rajai szálltak fel, hogy visszaverjék az angol gépek támadását a francia partvidék ellen. A partok felett rövid de heves légitámadás fejlődött ki, amelyben

a németek bebizonyították, hogy úgy az anyag minősége, mint a pilóták rátermettsége és hősiessége tekintetében messze felülmúlják ellenfeleiket.

A rövid harc során 7 angol gép semmisült meg, míg két másik angol gépet a légelhárító ütegek szedtek le.

A német gépek Málta földközitengeri angol támaszpont felett is kemény harcot vívtak az ellenséggel és 3 angol gépet lelőttek.

Luca máltai repülőter ellen nagyarányú támadást vezettek a németek. A pilóták telitalálatokat figyeltek meg a kifutópályákon, legénységi szállásokon és hangároknak. Nagy robbanások és tüzek keletkeztek.

Angliába négy nagy repülőeret bombáztak a német légierők. A támadás tönkretette a kifutópályákat, a repülőgépszínek és legénységi lakásokat, a földön lévő ellenséges gépeket pedig megsemmisítette.

NÉMET TÁMADÁS AZ ANGLIAI KIKÖTŐK ÉS IPARI KÖZPONTOK ELLEN

Berlin, május 7.

A német légierők erős harcigépségei szerdára virradóra eredményesen bombázták Sztócia négy kikötőjét és ipari központját. A hajógyárakban, dokkokban és más

katonai célpontokban nagy károkat okoztak a robbanások és a tüzek. Liverpoolt ismételtén támadták a német gépek és fontos célpontokat semmisítették meg.

Kedden azonnal a sötétség beálltával megindultak a német gépek az angol és skót célpontok ellen és sikerrel támadták azokat.

Németország fölé mindössze néhány angol gépnek sikerült berepülnie. Katonai kár egyáltalán nincs, magánvagyonban is csak jelentéktelen kár esett. A támadást az északi német vidékek ellen hajtották végre az angolok.

EDEN BESZÉDÉT SZÁNALMASNAK MONDJA A NÉMET SAJTÓ

Berlin, május 7.

A német sajtó gúnyos hangon foglalkozik Eden angol külügyminiszter tegnapi alsóházi beszédével. Megállapítják, hogy az angol alsóháznak első ízben volt most alkalma vitázni a Balkánon és Közkeleten elkövetett katonai és diplomáciai hibákról és Edennek juttat az a kellemetlen szerep, hogy a kudarcot magyarázza. Eden beszédének az volt a vezérfonala, hogy

ott, ahol a fegyverek csődöt mondanak már a diplomácia sem segíthet

és ezért állandóan a több fegyver és jobb felszerelés szükségességét hangoztatta. A külügyminiszter igyekezett a kudarcért áthárítani a felelősséget a görögökre és a szerbekre, kétségbeesetten panaszkodott az iraki események miatt és igyekezett meggyőzni az arabokat Anglia jószándékairól.

Egy demokrata szenátor azt követeli, hogy Amerika szállja meg az összes atlantioceáni szigeteket és Szingapurt

Az USA nem szállít gépeket és szerszámot a Szovjetnek

Washington, május 7.

A Német Távirati Iroda közlése szerint Pepper demokrata szenátor a szenátusban mondott beszédében azt követelte, hogy az amerikai hadsereg szállja meg Grönlandot, Izlandot, a zöldfoki és Kanári szigeteket, Dakart és Szingapurt és avatkozzék be ténylegesen a tengeri háborúba. A szenátor követelte még Kína minél nagyobb arányú megsegítését és Japán közlekedési utainak ellenőrzését.

Washington, május 7.

Az Associated Press jelenti, hogy az USA kormánya betiltotta a gépek és szerszámok kivitelét a Szovjetbe. Moszkva mindent meg tett, hogy a már korábban megrendelt és kifizetett gépeket megkapja, fáradozásai azonban sikertelenek maradtak. A kiviteli tilalmat a legújabb eseményekkel és a szovjet—japán semlegességi szerződés aláírásával indokolják Washingtonban.

—oOo—

Csak 120 millió dollár értékű hadiszert szállított az USA Angliának

Washington, május 7.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel tárgyalják azt a jelentést, amely első ízben tartalmaz adatokat arról, hogy a land and leasetörvény életbelépte óta mennyit is szállított az USA ezen az alapon Angliának. A jelentés szerint ez év márciusában a hadiszállítások értéke még mindig csak 50 millió dollárra rugott és ezzel az összeggel együttesen is csak 120 millió dollárt tett ki

az év első három hónapjában lebonyolított szállítások összege. A márciusi szállítások mintegy háromnegyedrészét esik repülőgépmotorokra és felszerelési tárgyakra. Különleges bombák és aknák értéke hat millió, a lőszer értéke ugyancsak hat milliót tesz ki összesen. A jelentés azonban megemlékezik arról is, hogy ezenkívül nagy mennyiségben kerül szállításra önműködő fegyver.

Hogyan akarta Anglia meggátolni a tengely győzelmét

Róma, május 7.

Az iraki események kapcsán az olasz sajtó rámutat arra, hogy Angliát minden fronton a kudarc kíséri. London és a mindinkább mellé álló Washington mostmár kénytelenek belátni, hogy politikai balfogásaik megbosszulják magukat. Churchill és a Fehér Ház — írják az olasz lapok — tervet dolgoztak ki a tengely és a hármasegyezmény megbuktatására. Ennek érdekében mindenekelőtt győzelmet akartak aratni Olaszország felett, mert azt hitték, hogy ezzel a tengely megsemmisülne. A hármasegyezmény felbomlasztására irányuló törekvések főcélja az volt, hogy a Szovjetet valamiképpen bevonják a cselszövényekbe és Japánt eltávolítsák a tengely mellől. A Balkánon Jugoszlávia, Görögország és Törökország részvételével szárazföldi katonai frontot akartak kialakítani, hogy megkönnyítsék az

afrikai hadműveleteket, amelyek célja Olaszországnak Afrikából való kiűzése volt. Afrika elfoglalása után erről a kontinensről akarták az angolszász hatalmak megrohani és elfoglalni Európát a Balkánon és Gibraltáron keresztül.

Az angol tervek jórészt meghiusultak, vagy céltévesztettek. Törökország semleges volta, Egyiptom visszautasító magatartása, az arabok ellenséges állásfoglalása és a szovjet—japán egyezmény világosan mutatja, hogy az angol—amerikai diplomácia nem érte el célját.

A lapok megállapítják még, hogy a világ tisztában van az angol cselszövényekkel és helyesen ítéli meg az eseményeket. Győzni az az új rend fog, amelyet az igazságosság, kölcsönösség és együttműködés alapján a tengely szervez meg egész Európa érdekében.

Svédország távolmarad a nagyhatalmak háborujától

A svéd külügyminiszter szerint Stockholm megengedte a német csapatok átszállítását az országon

Stockholm, május 7.

Günter svéd külügyminiszter rádióbeszédében ismertette Svédország külpolitikai kapcsolatait Németországgal, Finnországgal és Oroszországgal.

Bevezetőben visszapillantást vetett Svédország és Németországa kapcsolataira és ismertette a norvég háború befejezése utáni tárgyalásokat és fejlődést.

— Meg kell állapítanom — mondotta, — hogy úgy Németország, mint Svédország részére igen hasznosaknak bizonyultak az új, kimélyített kapcsolatok. Egy különleges megállapodást kötöttünk Németországgal, amennyiben megengedtük, hogy német katonai szállítmányok az országunkon átmenjenek. A kormány azon az állásponton volt, hogy ezzel nem sérti meg a semlegességet, Németország pedig a maga részéről nagyarányú hadianyagszállítások-

kal elősegítette katonai készenlétük és nemzetvédelmünk magas fokra való emelését. Mi Németország részére e normális keretekben szállítunk vasércet, amiért számos más nélkülözhetetlen árut, így különösen tüzelőanyagot kapunk. A német szén ma részünkre életkérdés.

A továbbiakban hangsúlyozta a külügyminiszter Svédország teljes függetlenségét és úgy bel-mint külpolitikai szabadságának megőrzését.

— Mi már annak idején nyíltan és világosan kijelentettük — folytatta a külügyminiszter, — hogy országunkat távol akarjuk tartani a nagyhatalmak háborujától. Végül még ma is fennáll az a tény, hogy az északi államoknak közös érdekeik vannak. Ez a jelen körülmények között, elsősorban azt jelenti, hogy erősen és következetesen ápolni akarjuk a finnországi kap-

Biró Béla

hat. eng. hírlapterjesztő
vállalata

Z o m b o r

Volt „Putnik” irodában

Délvidék

és az összes belföldi lapok
részére átvesz

előfizetéseket

és

hirdetéseket

csolatainkat. Természetesen készek vagyunk, hogy erőnk arányában és saját léte érdekünk szemeltartásával a legmesszebb menően támogassuk Finnországot szabadságának megvédésében és országának újjáépítésében. Ez távolról sem jelenti azt, hogy barátságtalan magatartást tanúsítsunk bármilyen más hatalommal szemben, így Oroszországgal szemben sem. Mi békében akarunk élni és fenn akarjuk tartani a jó kapcsolatokat azaz az Oroszországgal, amely békés szándékokkal viseltetik az északi államokkal szemben.

NAGYARÁNYU NÉMET TÁMADÁS GLASGOWÉLLEN

Berlin, május 7.

A Német Távirati Iroda közlése szerint a német légierők keddhajnali támadásának főcélja Glasgow fontos angol ipari és kereskedelmi gócpont volt. Bombák hullottak Anglia más városaira is. A támadás rendkívül nagy károkat okozott és azt több száz gép hajtotta végre.

Nehéz német harcikötélek eredményesen támadták Málta szigetét, ahol repülőterekben, kikötői berendezésekben és hajógyárakban okoztak pótolhatatlan károkat.

A Kréta körüli vizeken német légierők telitalálattal súlyosan megrongáltak egy 10.000 tonnás angol cirkálót, egy nagy kőolajszállító hajót elsüllyesztettek, egy másikat pedig megrongáltak.

Az angol gépek ismét berepültek Németország északi vidékei fölé és több ismert gyógyhelyre is dobtak gyújtó és romboló bombákat katonái kárt nem okoztak.

Az angol rádió közlése szerint a német gépek Skócia nyugati részeit, a Mersey folyó vidékét és az írországi Belfastot bombázták.

BESOROZZÁK A PALESZTINAI ZSIDÓKAT

Jeruzsálem, május 6.

A palesztinai hatóságok elrendelték a 20—30 éves zsidó fiatal emberek zászlók alá hívását. A zsidókat Irák ellen dobják harcba. Hír szerint máris több ezer zsidó katona harcol Irákban.

Churchill: Az összebombázott London helyébe megfestem a világ legszebb városát.

HIREK

««00»»

Biztosították a selyemtenyésztés folytonosságát a Délvidéken. Az illetékes katonai közigazgatási parancsnokok a visszatért Újvidéken és Palánkán zár alá helyezett selyempeteraktárban lévő selyempeteket megbízható egyének között kiosztották, hogy a termelés folytonosságában, amely elsőrendű honvédelmi érdek, zavar ne álljon be. Tájékoztatásul közöljük, hogy a magyar állam a selyemgubó beváltási árát a következőkben állapította meg: I. oszt. gubó 2.— P, II. oszt. 1.— P, III. osztályu —10 P.

Orvosi hír. Dr. Stebler Antal hazaérkezett és rendel Zomborban, Széchenyi körút 23 szám alatt.

A Turul Szövetség nagygyűlésén ünnepelte Délvidék visszatérését. A Turul Szövetség a magyar—bolgár barátság jegyében nagygyűlést rendezett a Pesti Vigadóban abból az alkalomból, hogy a két ország ismét visszaszerézhetett olyan területeket, amelyeket a trianoni béke szakított el. Az ünnepély első szónoka Mihail Mincseff bolgár szigorló orvos volt, utána Ambrus József dr., a Turul fővezére mondott beszédet. A nagygyűlés után az ifjuság a Szabadságtérre vonult, ahol koszorút helyezett Dél szobrára, majd zárt rendben a Kerepesi-uti temetőbe vonultak, hogy az ifjuság lerójjja kegyeletét néhai vitéz jákfai Gömbös Gyula miniszterelnök sírjánál. Itt Tóbiás Kornél dr. miniszteri osztálytanácsos mondott beszédet.

A világhírű

JUNGHANS

ÓRÁK

kaphatók csak viszonteladók részére

Hubert József BUDAPEST IV. Károly király út 8

Csigaházakból és kagylóhéjakból — skót téglá. A skótok ismét bebizonyították, hogy ők a világ legtakarékosabb népe. Légutóbb a partok mentén heverő csigaházak és kagylóhéjak nagy tömegére figyeltek fel és addig törték a fejüket, amíg kitalálták a tenger által adományozott ingyenes építőanyagból a skót téglát. Az apály alkalmával összegyűjtött kagylókat és csigaházakat porrá törtek, majd sajtológép segítségével téglát formálnak belőle. Az így előállított téglá olyan könnyű, hogy a vízben nem merül el.

Magyar-szlovák jogsegélyegyezmény. Budapestről jelentik: Magyarország és Szlovákia között egyezmény jött létre a polgári jogsegélyforgalom és más magánjogi kérdések rendezésére. Az egyezményt Pozsonyban parafálták, míg a folytatólagos tárgyalásokat Budapesten tartják meg.

Bucsinszki étterem kávéház
Budapest VII. Erzsébet krt. 30
Kitűnő magyar konyha, legjobb kávé
Polgári árak

Egy igazi modern betörő. Budapestről jelentik: Az utóbbi időben Pest környékén számos villafosztogatás történt. Legutóbb a betörő Szentendrén Szőnyi Ferenc dr., ügyvéd villáját fosztotta ki. A rendőrség elfogta a veszedelmes betörőt, Jungbluth Ottó kertészsegéd személyében. A kertészsegéd kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy a Szentendrén zsákmányolt ékszerek egy részét elzálogosította és repülőgépen utazott le Kolozsvárra, ahol a légvédelmi elsötétítés alatt szintén számos betörést követett el. Ez utóbbi cselekményei miatt a kertészsegéd felett a statáriális bíróság fog itélkezni.

„SAVA“

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RT.

értesíti t. Ügyfeleit, hogy üzletállományát ismét anyaintézete, a hazánk területén immár 110 éve működő

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

(GENERALI)

magyarországi igazgatósága

veszi kezelésbe.

Felkérjük t. Ügyfeleinket, hogy biztosításaik érvénybentartása és ezzel anyagi érdekeik megóvása céljából esedékes díjakat az eddigi módon megfizetni és minden biztosítási ügyben illetékes ügynökségeinkhez fordulni sziveskedjenek.

Zombori Főügynökség
Sándor Béla utca 2.

Megjelent a repülők lapja. A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap támogatásával szerkesztett repülésügyi folyóirat, a Magyar Szárnyak májusi száma most jelent meg. A lap vezércikkét Ember Sándor képviselő írta, míg a légierek propagandatudósítói repülőink és ejtőernyőseink bácskai harcainak irak. **Sisits Tibor** légikronikája mellett dr. **Rados Imre** főorvos a repülés élettani hatásáról, **Udvary Jenő** pedig a világ repülőeseményeiről értekezik. Nagyszerűek még az eredeti légifelvétel és szokásos rovatok. A lap ezenkívül a repülni vágyó ifjuság jelentkezésére vonatkozóan is részletes felvilágosítást közöl. **Jánosy István** szerkesztésében megjelent Magyar Szárnyak mindenütt kapható. Ára: 50 fillér. Mutatványszámot a kiadóhivatal Budapest VIII., Ullői út 12. kivanatra ingyen küld.

Amerika ócskavasgyűjtéssel fedezi vaszükségletének egy részét. Washingtonból jelentik: Amerika termeli a legtöbb vasat és fémet, mégis teljes erővel megindította az ócskavasgyűjtést. Hatalmas propagandával: az újságok, mozik, színházak igénybevételeivel kezdődött meg a mozgalom és a közönség szinte lázasan gyűjti az eddig veszendőbe ment ócskavasakat. Divatossá vált az ócskavasgyűjtés és szinte sportszerűen hajszolják az eredményeket. Ez a nagyiramu munka is mutatja, hogy manapság milyen nagy jelentősége van az ócskavasnak a feldolgozó iparok ellátásában.

Szerkesztői üzenetek

Névtelen levélíró, Zombor. Névtelen levelekben közölt dolgokkal nem foglalkozhatunk.

K. B. Cikke nem üti meg a közölhetőség mértékét.

Gy. I. Keressen fel bennünket a szerkesztőségben, hogy személyesen megbeszéljük a dolgokat.

Kereskedő. A Délvidék teljes egészében lekötölte a szóbanforgó rendezetet.

Ügyes, keresztény magyar

gyors és gépirónó alkalmazást nyerhet
Cím: a Délvidék kiadóhivatalában

Franciaország ujjaépítése

Vichy, május 7.

Lehideux, a francia gazdaságügyi minisztérium főtitkára a Paris Soir című lapnak nyilatkozatot adott a francia gazdasági élet átalakítására irányuló tízéves terv alapvonalairól.

E terv első helyén a mezőgazdaság áll, amelyet talajjavítási munkálatokkal, új termelési ágak bevezetésével és nagyértékű gyümölcsök termelésével akarnak fokozni.

Második helyen áll a közlekedési viszonyok megjavítása. A tízéves terv keretében az új Európához alkalmaznák a francia utviszonyokat. Nagy utakat építenének az Atlanti-óceántól a keleti határig és az északi határoktól a Földközi tengerig. A Szahara-vasut kiépítését is meggyorsítanák.

A nagyszabású terv keretében modern munkáslakásokat is akarnak építeni.

Párizs körül egész sor települést létesítenének. A francia építészeknek nagy középületek alkotásával akarnak módot nyújtani tudásuk bebizonyítására.

A tízéves terv részletes programot ir elő

a francia vizierők kihasználására is. Lehideux kijelentette, hogy a terv megvalósításának pénzügyi fedezete másodrangú kérdés. A Franciaországra váró feladatok nem pénzügyi műveletek, hanem a francia életakadás bebizonyítása.

SZITTNER FERENC, Budapest

IV. Mária Valéria utca 1 szám — Petőfi térenél
Telefon: 382-114 Fennáll 80 év óta

Üveg, porcelán készletek, ólomkristály dísz tárgyak nagy választékban.

NEM FOLYNAK TÁRGYALÁSOK JAPÁN ÉS KINA KÖZÖTT

Csungkingból jelentik: Sun-Yat-Sen fia, Sun-Fo, Kína moszkvai követe cáfolta azokat a híreket, amelyek szerint titkos béketárgyalások folynának Kína és Japán között.

A NÉMETEK ELSÜLLYESZTETTEK EGY ANGOL SEGÉDCIRKÁLÓT

London, május 7.

A tengernagyi hivatal jelentése szerint német zuhanóbombázók elsüllyesztettek egy angol segédcirkálót.

Apróhirdetések

MEGNYILT AZ ORIÉNT SOROZÓ ÉS SZÁLODA. Mindennap frissen csapolt budapesti sörök és baranyai borok. Elsőrendű konyha, naponta zónás villásreggelik, étlap szerint ebédek. Utazó uraknak tiszta szobák. Minden hétfőn, kedden és pénteken halpaprikás. Elsőrendű magyar cigányzene. Szives pártfogást kér Fischer Márton vendéglős. a—f

Molnársegédet, jómunkást állandó munkára azonnali belépésre keresek. Csak személyesen tárgyalok. özv. Szalay Andrásné, Bácskertes. a—3

Keresek megvételre használt, jókarban lévő női és férfi kerékpárt, esetleg motorkerékpárt. Cím a kiadóban. a—f

Szerezd vissza az elvesztett földet!

Zombor lakosságának száma

a példátlanul magas halálozási arány miatt
állandóan csökken

A több mint 22 esztendeig tartó szerb megszállás alól felszabadított Zombor thj. szab. kir. város népmozgalmi adatai után kutatva az anyakönyvek bejegyzései alapján arra a megdöbbentő eredményre találunk, hogy ez a gazdag, nagy határu bácskai város — amely valamikor, a világháboru előtti magyar időkben a legszebb fejlődésben volt — a két évtizednél hosszabb idegen uralom eredményeként a pusztuló városok sorába süllyedt.

Köztudomású, hogy a szerb uralom alatt, kivéve Ujvidéket, az u. n. Dunabán-ság székhelyét, amit a szerbek is fejlesztettek s ahol a nagyarányú iparfejlesztés következtében 30 év alatt 30.000-ról csaknem 80.000-re szökött fel a város lélekszáma, Bácska egyetlen városa és községe sem fejlődött, Zomborban azonban, mint a később közlendő számadatokból majd kitűnik, a népesség fejlődésének visszaesése nem a születések katasztrófális csökkenésének, hanem a halálozások példátlan magas arányának következménye s ennél fogva elsősorban a közegészségügyi, gyermekvédelmi és a fertőző betegségek elleni védekezésre irányuló intézmények és intézkedések, valamint a szociálpolitika hiányának tudható be.

A népmozgalmi eredmények elbírálásához tudnunk kell, hogy az 53.000 kat. holdas határu Zombor ma is teljesen agrárjellegű város s tekintve, hogy határában a tanyarendszer az uralkodó, a város mintegy 30 ezer főnyi lakosságának több mint egyharmada a tanyákon él. A városban komoly méretű nagyipar s ennek következtében nagyszámu ipari munkásréteg nincs. A kisipar és a kereskedelem fejlettsége átlagos, de nem haladja meg a város nagyságához mért arányt a közszolgáltatásban lévők és a szabadfoglalkozásúak száma sem.

Összehasonlítás céljából állítsuk egymás mellé az 1901—10. és az 1931—40. évek születési és halálozási eredményeit a város anyakönyveinek adatai alapján. A két 10—10 éves ciklusban abszolút számban évente átlag a következőképpen alakult a népmozgalm:

	születés:	halálozás:	szaporodás:
1901—10. között	939.1	798.3	140.8
1931—40. között	601.9	607.3	— 5.4

Ma tehát, szemben a 30 év előtti évi 140 főnyi tiszta szaporulattal, évente átlag 5 lélekkel fogy Zombor város lakossága, ami azt jelenti, hogy ha a viszonyok továbbra is változatlanok maradnának, a város fejlődés helyett a lassu de biztos pusztulásnak néz elébe.

A népmozgalmi eredmények abszolút számadatai azonban nem alkalmasak arra, hogy azok alapján a zombori viszonyokat az országos eredményekkel összevessük. Evégből a születési és halálozási adatokat 1.000 lélekre kell átszámítanunk, amit ha — az 1910-es magyar népszámlálás szerinti 30.593 lakost és a mai cca 30.000 lakost véve alapul, — elvégezzünk, azt kapjuk, hogy 1.000 lélekre esett évi átlagban

	születés:	halálozás:	szaporodás:
1901—10. között	30.69	26.09	4.60
1931—40. között	20.06	20.24	— 0.18

(Fenti számadatok természetesen csak nyers népmozgalmi adatoknak tekinthetők, mert egyrészt a születésekben a halvaszületések is bentfoglaltatnak, másrészt pedig mert az 1931—40. évi arányszámok a becslésszerű, kerek 30.000 lakos alapján nyertek kiszámítást.)

Az arányszámokból tehát kétségtelenül megállapítható, hogy Zombor város népmozgalmával nem a születéscsökkenés miatt van baj — bár kétségtelen, hogy 30 év alatt a születések aránya is erősen csökkent, de az országos átlagot még ennek ellenére ma is eléri — hanem a népesség jelenlegi csökkenését az okozza, hogy a halálozás arányszáma túl magas.

A város életének irányítását átvevő magyar hatóságok munkásságának célja most az, hogy egyrészt a születések aránya ne süllyedjen a jelenlegi mérték alá, sőt az Országos Nép- és Családvédelmi Alap keretében kiépítendő szociálpolitikai tevékenység eredményeként — amely főleg a sokgyermekes mezőgazdasági foglalkozású nép rétegek anyagi helyzetének javítására és egzisztenciális felemelésére törekszik — a születések száma még fokozódjék, másrészt pedig, hogy a világviszonylatban is előkelő helyen álló magyar közegészségügyi intézmények hálózatának kiépítése, a csecsemő-, anya- és gyermekvédelmi, valamint a fertőző betegségek elleni hathatós magyar intézkedések életbeléptetése által újra a normális, európai színvonalra csökkentse a város halálozási arányszámát.

Remélhető, hogy Zombor város közönsége, a város minden rendű és rangú polgára jóindulatu támogatásával segédkezett nyújt a magyar hatóságoknak ehhez a már megkezdett nemzetépítő tevékenységhez, ami mielőbb meg hozza majd ennek az áldott gazdagsága, a megszállás hosszú éveitől szándékosan, de méltánytalanul elnyomott szép bácskai városnak a szebb magyar jövőt.

TÖRÖK LÁSZLÓ,

a városi katonai parancsnokság
szociális előadója.

PALABA
Zseblámpa elem
Anódtelep
Világmarka
Viszonteladónak szállít:
Pála és Társa Elemgyár R. T.
Budapest IX., Meszevics utca 26.
Sürgőnycím: Palaba Budapest. Tel. 131—983

A rémhírek ellen...

Budapest, május 6

A Pestkörnyék városaiiban nagy tömegben élő zsidóság napról-napra nagy előszérettel hallgatja az angol rádió magyar nyelvű leadását, amelyekből azután másnapra a legfrissebb rémhírek születnek meg. Igen sok esetben megállapították, hogy a rémhírek forrása a londoni rádió mételyező h iradása, a terjesztői pedig a zsidók, akik ezt hallgatják. A mátyásföldi rendőrkapitányság a nyilvános helyeken, vendéglőkben, kávéházakban eltiltotta a londoni magyar nyelvű leadás hallgatását. Ezzel kapcsolatban most mozgalom indult meg Kispes ten és Pestszentlőrincen is, ahol a társadalom széles rétegei követelik, hogy a kormány országosan tiltsa be nemcsak a nyilvános helyeken, hanem magánházakban is a londoni rádió leadásának hallgatását.

Anglia békefeltételei Iránnak

London, május 6.

Eden külügyminiszter az alsóházban, lefolyt vita során tagadta, mintha közötte, a vezérkar és az angol hadsereg három főparancsnoka között ellentétek támadtak volna Görögország megsegítése kérdésében. Jugoszláviával kapcsolatban kijelentette, hogy a belgrádi puccs elkésett és nem volt elég idő a felmerült kérdések megbeszélésére.

Törökországgal kapcsolatban azon reményének adott kifejezést Eden külügyminiszter, hogy Ankara politikája továbbra is a török—angol barátsági szerződésen nyugszik.

Foglalkozott a külügyminiszter az iraki helyzettel is és kijelentette, hogy Anglia hajlandó tárgyalni szerződésileg biztosított jogainak módosításáról, amennyiben az iraki csapatok visszavonulnak a megszállt Habaniától és beszüntetik az ellenségeskedéseket. Jogait nem adja fel Anglia.

A nagyvilágból

A német sajtó gunyos megjegyzéseket fűz Hitler beszédének angliai és amerikai visszhangjához. A Deutsche Allgemeine Zeitung szerint Angliát bántja, hogy nem tudja, mikor következnek be a német csapások. Németország nem szokta előre bejelenteni, hogy mit fog tenni. Elve a hosszú és aprólékos előkészítés és a gyors, és rövid csapások.

Günter svéd külügyminiszter megérkezett Finnországba. A repülőgépen Vitting finn külügyminiszter fogadta.

Berlin cáfolja azokat a híreket, hogy a német fővárosban német—francia megbeszélések folynak.

Matsuoka japán külügyminiszter szerint a japán—indokínai kereskedelmi szerződés hozzájárult a csendesóceáni helyzet tisztulásához.

Az angol hatóságok eltávolítják Gibraltarból a még otllévő kevésszámu kolgári személyt is.

Kréta szigetén a szövetséges csapatok főparancsnokává Freiberg vezérőrnagyot, az újzealandi csapatok parancsnokát nevezték ki.

A newyorki kikötőben amerikai tengereszeti csapatok megszálltak 3 jugoszláv hajót.

Colakoglu tábornok megalakította az új görög kormányt. Az athéni görög kormány tagjai jórészt tábornokok és egyetemi tanárok. Valamennyi már korábban is a görög—német közeledés hívei voltak.

Német helyről cáfolják azt az angol forrásból eredő hirt, hogy német műszaki szakemberek utaztak a Szovjetbe.

Egy német pilóta elbeszélése szerint Liverpool angol kikötőváros bombázása során egy 10 km hosszú és 4 kilométer széles lángtenger keletkezett, amely 100 kilométernyi távolságról mutatta az utat a német gépeknek. A liverpooli gabonaraktárak, olaj és üzemanyagtartályok helyét ma már csak üszkös romok jelzik.

Az Amerikában élő arabok felvonulásokat rendeznek, amelyeken Irák mellett tüntetnek.

Damaszkuszban és Sziria számos vidéken angolelleses tüntetésekre adott alkalmat az angol—iráki háboru kitérése. Irák magatartása Sziria lakosságának rokonszenvével találkozott.

Tiszta szobák, — Elsőrendű házikoszt — Kitűnő italok

ELEFÁNT

szálloda és étterem

ZOMBOR

Széchenyi-körút 21
Telefon 161

SZOLID ÁRAK!

Magyar vadászrepülők harcitévékenysége a szerbek ellen

Villámképek a déli hadjáratról

Ma már visszatért az élet rendes medrére, a kedélyek megnyugodtak, lecsillapodtak. Az öröm azonban egyre dagad, acélosodik a magyar keblekben é szivekben. Megszoktuk már a magyar nemzetiszínű lobogót. Nem szokik könny a szemünkbe, ha magyar cimert látunk, de meleg boldogság jár át bennünket.

Most, amikor a magyar honvéd már az ezeréves határokon áll a vártán, nem érdektelen visszatekinteni erre az elmúlt villámhadjáratra. A magyar hadsereg fegyverforgató jóhírnevét az egész világ elismerte. Ehhez az elismeréshez méltó is maradt a magyar honvéd.

Mint a vihar, úgy száguldott végig a magyar Bácskán, le az ezeréves határokig. A páncélos gyorscsapatokon, a tankokon és a gyalogságon kívül a légierő is kivette részét a villámháborúból.

A légierők harci tevékenységéről a „Magyar Szárnyak” című lap a következő érdekes jelentést közli:

... Valahonnan Magyarországról egy katonai repülőtérről Nagypénfeken reggel 9 óra 2 perckor indult megadott hadifeladatra az első távolfelderítő repülőgép. 11 óra 50 perckor tért vissza. A kijelölt időközben egymásután indultak távolfelderítőink, órákon belül meghozták nagy területekről a részletes helyzetjelentést ellenséges haderők mozdulatairól, saját csapataink előretöréséről, vasutak, hidak állapotáról. A magyar honvédség valamennyi alakulatának kemény küzdelme, gyors előretörésekkel kikényszerített villámgyőzelem, az egész magyar-szerb háború izgalmas története benne van ezekben a jelentésekben:

Április 11. délelőtt:

A Dunán lévő hidak még épek. Az újszéken nagy csapatmozdulatok. A Dunán semmi forgalom sincs. Gépünk tüzet nem kapott.

Egy másik gép ugyanebben az időben más terület fölött végzett felderítő repüléséről ez jelenti:

Belgrád és Pancsova között rendkívül élénk a forgalom az uton. A zimonyi repülőter épületei égnek. A belgrádi tüzek nagy lánggal pusztítanak. A zimonyi hid még ép. Az erődvonalban ezen a szakaszon semmi mozgás.

Egy harmadik gép jelentése:

Eszék már fel van lobogóva, a város lakossága barátságosan integetett gépünk felé. A repülőtérről a katonaság tüzet nyitott ellenünk. Zombortól északra körülbelül hat kilométernyire gépfegyvertüzet kaptunk. Egy gépfegyvergolyó átütötte a pilóta térképtartóját. Mohácstól délre 20 kilométernyire jól rejtve ellenséges monitor áll a part mellett.

Egy másik gép:

Az erődvonal meg van szállva. Bunkenként 8—10 főnyi legénység. Hétsoros drótakadályok vannak az erődvonal előtt. A legénység egy helyen integetett felénk. Kisközszegnél egy ellenséges monitor jól rejtve parti füzes alatt horgonyoz, tüzet nyitott ránk. Bezdánánál az aknazár kétsoros. Vukovár már fel van lobogóva. Sok község körül sebtében félbehagyott erődvonalak látszanak. A Fruska Gora északi lejtőjének megerősítését megkezdték. Belgrád még ég. Ég az ujvidéki repülőtér több épülete is, a repülőterén a megsemmisített gépek roncsai. Zentánál, az északi erődvonal meg van szállva.

Április 12:

A gombosi hid és a két ujvidéki hid már fel van robbantva.

Az erődvonal fölött röpcédulákat dobunk le. Szabadka pályaudvarán erős rombolások láthatók, tüzek égnek. Az állomásról kivezető átjáró, melyen öt pár sín fut keresztül, összerogyott. Egy gyár ég. A zentai

hidat az ellenség felrobbantotta. Az egyik vasutállomásnál lovasság rakodik, erős tüzet kaptunk. A titeli hid fel van robbantva. Az ujvidéki hidakat felrobbantották. A kulai vashid is megsemmisült. Palánka déli részén az ellenség aláaknázza a vasutvonalat.

A baranyai háromszög területén ledobtuk a röpcédulákat. Csapataink elérték a Drávát. Egy helyen monitorról ágyutüzet kaptunk. Zombor vasutállomásán égnek a raktárak. Itt gépfegyvertüzet kaptunk. Szenttamásnál egy szerb század rejtőzik az utmentén.

Ugyanerről a távolfelderítőgépről jelentették nagyszombatón:

Csapataink délelőtt 11 óra 20 perckor elérték Szabadkát.

Egy másik távolfelderítő gép jelentése: Karlovácnál rendetlen visszavonulás tapasztalható.

Községek kihaltak, a polgári lakosság házaiban keres menedéket.

Csapatainkat zászlólobogtatással fogadják az uton.

Gombos lakossága csoportokban kendőkkel integetett gépünk felé.

Gombos és Hódság között légvédelmi tüzerállások vannak. Kishegyes és Szeghegy között a visszavonuló szerbek tüzeltek gépünkre. Topolyánál polgári lakosság integetett.

Az erődív megszállása folyik, csapataink a drótakadályon tuljutottak.

Husvétvasárnap:

A Ferenc-csatorna felrobbantott és felgyújtott hidjai, átjárói helyén már állanak pontonhidak és a szükséghidak és csapataink átvonulása folyamatban van. Zombor és vidéki repülőtér épületei égnek. A déli ré-Hódság között fegyver nélkül ellenséges katonaság menetel észak felé, hadifoglyok. Községek fel vannak lobogóva.

Monostorbélnél folyamóink szedik fel az aknákat. Az ujverbázi és a szenttamási közúti hid sértetlen, csapataink átvonulása folyik.

(A szenttamási hidat védték meg ejtőernyőseink, megakadályozták a rendkívül fontos hid felrobbantását. Heves tüzharcot vívtak és erős támadásokat vertek vissza.) Zimony zászlódiszben pompázik.

A torzsai hid ép.

Szenttamástól északra néhány tanya ég. Csapataink Ujverbásztól Szenttamás felé haladnak előre. Kulánál páncéltörőink tüzelőállásban vannak.

Bosznabrod állomása zsufolásig megtelt teherkocsikból álló szerelvényekkel.

Egyesült tejkereskedelmi RT.

Budapest, VIII. Szigetvári u. 18

Telefon: 134-527, 135-030

Tejet, tejszint, vaját veszünk minden mennyiségben, legmagasabb árban évi kötésre is. Csarnokokat berendezünk

(Mozdony nélküli szerelvényeket láttak távolfelderítőink sok vasutállomáson és nyílt vonalakon. A mozdonyokat már előrevitték a bajból menekülő vezetők.)

Egyik felderítőgépünk Bosznasamacnál megállapította, hogy visszavonult szerb erők támadásra csoportosulnak és készülődnek. Észleleteikről Mitrovicánál jelentésben értesítették az otlévő szövetséges német csapatokat.

Gépünk Bosznasamacra délre géppuskatüzet kapott. A Boszna-folyón az átjárók még épek. Az erdőkből felszálló füstöket látunk, megvert szerb sereg szétugrasztott csapatrészei húzták meg magukat a fák védelmében.

Husvéthétfő:

A bródi hidat felrobbantották. Bródtól délre német csapatok adnak értesítést magukról látjellekkel. A brickai hidat felrobbantották, a robbanás ereje 60 teherkocsit lehajított a pályatest mellé.

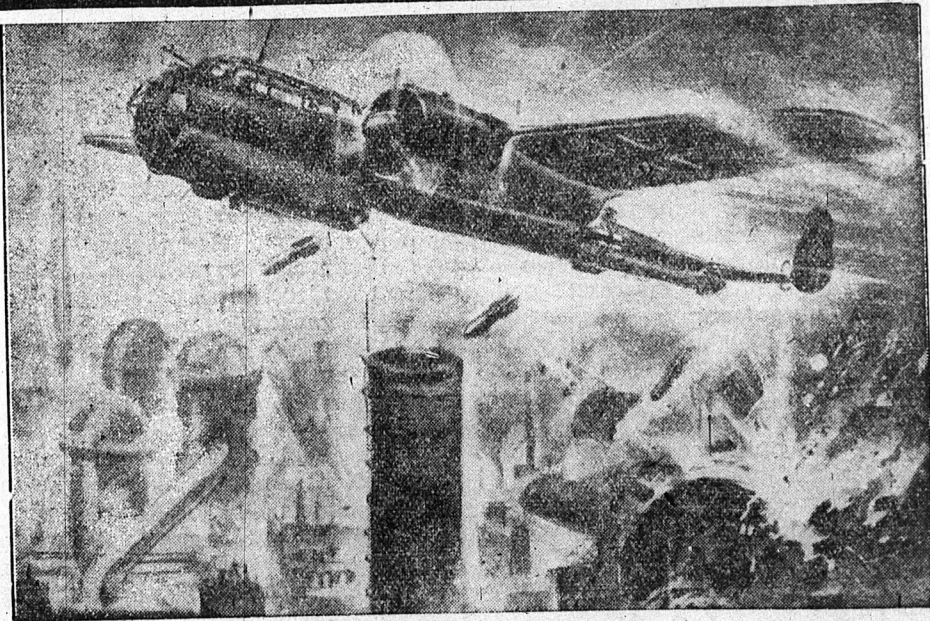
Egy április 16-i jelentésből:

Bosznabrod vasúti állomása még tele van tehergépkocsikkal, de mozdonyt már egyet sem láttunk. Pielnica légtérében három ellenséges vadászgép üldözésünkre felszállott, de a küzdelmet nem vette fel. Az ellenséges vadászok Sabácnál visszafordultak. Ujvidék és Pétervárad között egy tankhajó ég.

Belgrád repülőterén már német gépek vannak. Belgrádban még mindig látszanak szórványos tüzek. Szmederevo vasutállomása zsufolásig megtelt szerelvényekkel, de az állomáson már semmiféle mozgás sem észlelhető. Kevevára üres, a hajóállomáson hét uszály vesztegel. Belgrád déli részén nagy fogolytábor van. Mindenféle rengeteg lőszer és löveg van elhagyatva az uton. A legnagyobb rendtelenségben és a legteljesebb összevisszaságban menekülnek, vonulnak visszafelé a szerb katonák igen sok helyen. Az összerombolt sabáci hid mellett már készen áll a szükséghid.

A baranyai háromszög hidjai épek. Ujvidéknél már ott van négy monitorunk, meg érkezett egy MFTR személygőzös is.

... És így tovább. Kurta, pontos megfigyelőmondatok, melyekben benne van a villámgyőzelmű magyar hadviselés története. De benne van az is, hogy az ellenség feletti sorozatos felderítőrepülések alkalmával egyetlenegy gépünket sem lőtték le és a pilóták és a hajózó személyzet közül senki nem kapott még sebesülést senki.

Német bombázó Anglia felett

Közgazdaság

A teapótló készítmények ellenőrzése

Budapestről jelentik: A földművelésügyi miniszter tearendelésében a teapótlók forgalombahozatalát külön engedélyhez kötötte azért, hogy a megbízhatatlan összetételű, esetleg ártalmas vagy értéktelen anyagokat tartalmazó készítmények forgalomba kerülését megakadályozhassa.

Tapasztalat szerint a rendeletet egyesek úgy játsszák ki, hogy az ilyen folyékony készítményeket »izesítő«, »üditő ital« stb. elnevezés alatt árusítják. Ezeknek a cikkeknek forgalombahozatalára engedély ugyanis nem szükséges és így az ellenőrzésen kívül maradnak.

Az említett visszás helyzet megszüntetésére a földművelésügyi miniszter most valamennyi ellenőrző állomáshoz körrendeletet intézett, amelyben a tearendelés helyes értelmezésére hívja fel a figyelmet és a teapótló fogalma alá sorozza mindazokat a készítményeket, amelyek akár a felhasználás célja, akár tulajdonságaik alapján odataroznak, még akkor is, ha az áru ajánlásában vagy burkolatán a téra semmi formában hivatkozás nincs.

««00»»

Karók pótlása

Karó pótlása a zöldségeskertben a leg egyszerűbb dolog, mert olyan zöldségfajtákat használunk, melyek bokrosan fejlődnek és így természetüknél fogva nem kívánnak karózást. Ma már ugyszólván minden fajtából bő választékunk van a bokros növesű zöldségekből. Már paradicsomból is van olyan, amelyik „gyalogosan”, vagyis karó nélkül termelhető, megfelelő gondozás mellett. A „Resista”-paradicsom még visszavágás nélkül is alacsony és bokros marad, korán és bőven terem. Talán egyedül a karós-

««00»»

Öt napon belül be kell jelenteni a 10 kg-ot meghaladó gyapjukészleteket

Werth Henrik tábornok, m. kir. vezérkari főnök a következő rendeletet adta ki:

A katonai közigazgatás alatt álló területen a gyapjukészletek bejelentése és forgalma tárgyában az alábbiakat rendelem el:

Mindenki, akinek az alább megjelölt gyapjufajtákból 10 kg-ot meghaladó mennyiség van a birtokában, köteles azt a közvétel napjától számított 5 nap alatt az illetékes katonai parancsnokhoz írásban bejelenteni.

Be kell jelenteni mindenfajta bárány és juh (birka) gyapjút (merinó, racka és cigálya, angol és egyéb husjuhokról származó gyapjút) akár zsirban nyirt, akár mosott állapotban van. Be kell jelenteni az ipari (tímár, szücs, bőr és dög) gyapjút is.

A bejelentésen fel kell tüntetni:

1. A bejelentő nevét (cégét) és lakóhelyét (telephelyét).
2. A tulajdonos nevét (cégét) és lakóhelyét (telephelyét).
3. A gyapju fajtáját (milyen fajtájú állatról származik és hogy zsirban nyirt vagy mosott gyapju-e).
4. A gyapju mennyiségét kg-ban.

Bejelentési kötelezettség terheli mindazokat a személyeket, akik a jelen hirdetés megjelenése után végzett nyírás folytán a fent megjelölt gyapjufajtákból 10 kg-ot meghaladó készlet birtokába jutnak. Ezt a bejelentést — az előző bekezdésben megjelölt adatok feltüntetésével — a nyírás befejezésétől számított 5 nap alatt kell megtenni.

DÉLVIDÉKI MAGYAR TESTVÉREINKET

Ötömmel várja az Ország szíve BUDAPEST-

Budapest szívében a
Nagykovácsy
ÜZLETHÁZ

Összes textil és ruházati cikkek, szőnyeg, cipő.

babokat nem nélkülözhetjük nyáridőn. Ezeknél úgy oldhatjuk meg a kérdést, hogy vagy kukorica tövéhez vetjük és erre futtatjuk (a kukoricának nem árt!), vagy kerítés mellé ültetjük. Esetleg multévi napraforgó szárait átorszerűen összekötözve használjuk, mert így jobb a tartása ennek a gyengébb anyagnak.

az illetékes katonai parancsnokság engedélyével szabad.

A fent felsorolt gyapjuféleségek árának megállapításáról külön rendelkezem.

««00»»

Meszes tojás helyett olajos tojás. A tojás konzerválása mindenkori nagy gondot okozott az embernek. Mivel a tyukok nem tojnak egész éven át egyenletesen, az lenne fontos, ha a friss tojást el tudnánk tenni megbízhatóan hosszabb időre is. A tojás tulajdonképpen azért romlik meg, mert meszes héjának igen apró likacsain át behatolnak a belsejébe a levegő rothasztó baktériumai. A konzerválásnak tehát az a célja, hogy ezt megakadályozza. Eddig ugyszólván egyetlen mód volt erre, az, hogy bemeszelték a friss tojásokat kívülről s a méz eldugaszolta a héj likacsait. Viszont mindenki tudja, hogy a meszes tojás idővel mégis meglehetősen kellemetlen ízt kap és nem is jó például lágy tojásnak. Mint Amerikából jelentik, most aztán megtalálták mégis a tojás konzerválásának biztos módját. A friss tojást mindenekelőtt légritkitott térbe teszik, amikor a benne lévő parányi levegő is kijön. Az így kiszivattyuzott tojást aztán egy szagtalan és iztelen olajba mártják bele, amely tökéletesen eldugaszolja a héj likacsait s egyáltalán nincs ártalmára a tojás ízletességének.

Hadifoglyokat kísérik a németek

Az ujjászületett Zombor

kereskedői, iparosai és vendéglősei élénkebb forgalmat remélnék

A felszabadult Délvidék kereskedelme és ipara még nem kapcsolódott be az anyaország vérkeringésébe, de azért ennek dacára máris észrevehető egy kis fellendülés. Népesebbek az uccák, a szórakozóhelyek és több a vásárló. Alig indult meg a vonatösszeköttetés Zombor és a szomszédos falvak között, máris minden szerelvény zsufova érkezett meg a városba. Őrszállásra nincs direkt összeköttetés, de azért naponta tizhuzs őrszállási magyar érkezik Zomborba, ahonnan áruval megrakodva távozik.

A szomszédos községekkel a MÁVAUT autóbusszai bonyolítják le a forgalmat. Zomborból naponta öt autóbussz indul Kulára, Szenttamásra, Óbeszére, Ujverbászra, illetve Szivácra.

Az élet már pezseg. Megjelentek a moziplakátok is, a vendéglőkben zene szól éjfélig. Felcsendül a nótá, most már szabadban, szebben, mint ezelőtt. Nincs kitől tartani, a nótázó vendég nem retten meg ha nyílik a kocsmá ajtaja. Nem rezzen össze, ha rendőr lép be, mert tudja, hogy a nótázást ma nem büntetik. Magyarországon szabad a nótá, szabad az ének.

Mindenütt látni ezt a nagy változást. A közhivatalokban, az állomáson, az uccán. Az arcokon. Mert az arcok, ha már nem is hevülnek át a lázas örömtől, mosolyt, derűt sugároznak. A szemek csillognak, az égen a nap csillog és sugarai vakítanak a kirakatüvegekben.

A „Délvidék” munkatársa egy ilyen napsugaras, csillogó délelőttön járta végig az ujjászületett Zombor kereskedőit, iparosait és vendéglőseit, akik mind-mind élénkebb forgalmat remélnék.

Elsőnek a borbélyhoz vezet az ujságíró utja. Amugyis kell borotválkozni... Habzik a szappan, fenik a kést. Két-három katona ül a székekben, a tükrök előtt. Magyar beszéd csendül fel a függöny mögött is, a női szalonban. A falról a Kormányzó Ur komoly képe néz le ránk.

Andráshoz fordulunk, az üzlet segédjéhez, aki boldogan ujságolja, hogy nemzetlőr volt. Minden vendégnek elmondja, nekünk is legalább már harmadszor sugja, miközben keze gyorsan jár a borotvával.

— Ugy harcoltam, hogy öröm volt nézni. Lőttek a szerbek. De én visszalöttem.

— Hol lőttek?

— A Sikarában, — mondja. — Nagyon lőttek. A sötétben nem láttunk semmit. Csak a golyó füttyült...

Azután terveiről kezdett beszélni. Szeretne Pestre menni. Mert ott mégis csak más, kéremszépén. Ott többet lehet keresni, ott más az élet...

— De azért itt is más husvét óta. Két hét alatt többet kerestem, mint ezelőtt két hónap alatt... Sok a katona. Mindenki ad borraivalót... És milyen udvariasak kérem... Öröm dolgozni...

Fellendült a kereskedelem

Szatyros, öreg nénik mennek az uccán. Az üzletek ajtaja tárva nyitva, beszökik a napsugár. Tolongás, tolongás. Vásárolnak. Mindenki vásárol. A husvét előtti zavaros világban senki sem vett semmit.

— Félték — mondja egy kereskedő. — Minek is vettek volna? A háboru küszöbön állt. Röplapok uszítottak. Demonstrációk voltak, tüntetések, pénzt szedtek a hadsereg részére. Az üzletek forgalma ezekben a történelmi időkben annyira lecsökkent, hogy nem volt érdemes nyitva tartani.

— Ma más a helyzet.

Élénk kereskedelmi élet van kifejlődésben. Minden fellendült. A környékről beözönlők vásárolnak. Ma már nem bizonytalan a helyzet, s a tavaszi, valamint a nyári szükségleteket ruhában és más divatcikkben is most szerzik be.

— S a kilátások?

— A kilátások a legjobbak. Hiszen Zombor a megye székhelye lesz. A régi Ujvidék forgalmát várják az új Zomborban.

A cipészek alkalmazkodnak

Markovics cipésmester a következőket mondotta az ujságíróknak:

— Alkalmazkodunk a jövőben a korlátozó rendeletekhez.

Fatalpu cipők készítésére specializálom most magam. Hiszem, hogy jobban megy majd az üzlet, mint azelőtt.

A cipészek egyáltalán nincsenek kétségbeesve. Sorrajárta munkatársunk az üzleteket és mindenütt bizalommal tekintenek a jövő elé.

A Parchetich testvérek divatruházata tömve volt vásárolókkal. Finom selyemharisnyákat, kész ingeket, nyakkendőket és női fehérneműt vásárolnak. Barátságosan fogadják az ujságírókat és kijelentik, hogy nem is vártak ilyen nagymérvű fellendülést.

Olcsóbb a fröccs

Tömve vannak a vendéglők. A cimbalmos kipetyegtet a nótát. De most így délelőtt nem muzsikálnak. Nem érdemes. Ezek

Őrizzük meg a magyar nyelv tisztaságát

Furcsaságok a zombori címtáblákon

A felszabadult Zombor üzleteinek cirilbetűs címtáblái már régen eltűntek. Az üzletek, kereskedések és más vállalatok jelzésére már megjelentek a magyar feliratu táblák a házak falain. Ezek a táblák azonban sokszor megdöbbenően magyartalanok. Sok furcsaság is napvilágot lát most. Ez főleg abból adódik, hogy sokhelyütt pontos magyar fordításban írják ki a volt szerb tábla szövegét és így értelemzavaró zagyvaságot kapnak.

A népkönyha szerbül így hangzik: Narodna kuhinja. A magyar címtáblára azonban ennek szó szerinti fordítását írták, és most ilyen tábla ékeskedik a kis vendéglő fölött: **Nemzeti konyha**. Természetes, hogy ez helytelen, s remélhető, hogy hamarosan eltűnik.

Jégszekrények

villamos hűtőkészülékek, sörkimérőkészülékek, fagyaltgépek, jéggyártóberendezések

HENNEFELD jégszekrénygyár
Budapest, VI., Ó-utca 6.

Árjegyzék ingyen és bérmentve
Telefon: 112-026, 115-646

Nemzetközi Vásáron Iparcsarnok 30/b

nem mulató vendégek. Délelőtt csak isznak. Kispörkölt, zóna, kisfröccs.

— A kisfröccs ma már olcsóbb. Nem 40 fillér. A hosszulásban két deci a szóda, s nem fordítva. Csak még a szódásokat kellene megrendszabályozni, mondja egy vendéglős. Ők még a régi árban szállítják a szódát.

A menü nem lett drágább. Az iparosok nem vesztek semmit. Ellenben nyertek, mert most

az általános káosz helyett rend van az egész vonalon, az üzletekben, mindenütt rögzített árak várják a vevőt, a piacokon, a mézárzszekébeben és a péknél.

A hatóságok éberen őrködnek, hogy a rendeleteket mindenki tartsa be, s így megvédik a polgárság érdekeit.

Amikor végigjártuk az üzleteket, s a kocsmából is kifordulunk, már délre harangoznak. A nagytemplomban szól a harang. Sokan mennek az uccán, egy inasgyerek kérempáron rohan és régi magyar népdalt füttyüresz. A nap ragyog és minden mosolyog... (I—)

Egy gyógyszer-tábláján ez áll: **Patika**. Ez egy cseppet sem magyaros. Ma már nem a patikából veszi az ember a gyógyszert, hanem a **gyógyszertárból**. Persze a tábla így kisebb, a szó rövidebb és félméter pléhet meg lehetett takarítani.

Azután **Cukrázda**, riki egy nagy tábla. Ez is hibás. A **cukrászdát sz-szej** írják és nem z-vel.

Sokhelyütt fordított S betűket rajzolnak az alkalmi táblafestők. Ezek természetes, hogy a magyar helyesírással sincsenek tisztában. Ha elolvassa a jámbor kispolgár megretten és megdöbben. Az ilyen hibákat ki kell küszöbölni, a helytelen táblákat pedig azonnal el kell távolítani. —OO—

Ki mentette meg a Bezdáni-uti hidat?

A Délvidék május 6-iki számában közölte azon értesülését, hogy a Bezdáni-uti hidat Veszeloovszky Ernő zombori kereskedő bátor fellépésével megmentette a felrobbantástól. Azt irtuk, hogy Veszeloovszky néhány órával a magyar csapatok bevonulása előtt négy másik nemzetlőr kíséretében leszerelte a hidat őrző szerb katonákat, akiknek az volt a feladatuk, hogy a hidat felrobbantsák és ezzel a kereskedő megmentette a hidat a pusztulástól.

A hírrel kapcsolatban küldöttség járt szerkesztőségünkben és a Bezdáni-uti lakosok nevében nyilatkozatot adott át, amelyben a kérdéses hid környékén lakó Durante Béla, Forszt József, Forszt Józsefné, Szécsányi György, Antunics Péter, Pálics János, Loboda Mihály, Pálics István és Csunárdics Antal annak megállapítását kéri, hogy a hidat nem Veszeloovszky mentette meg, hanem a Bezdáni-ut magyar lakosai, akik már napokkal azelőtt rábirták Bulovec

József szlovén származású katonát, a hid egyik őrzőjét, hogy ne teljesítse feletteseinek a hid felrobbantására vonatkozó parancsát. Bulovec eleget tett ígéretének és nem teljesítette felettesei parancsát, úgyhogy a hid megmentésére nem is volt szükség.

A fenti nyilatkozatnak annál is inkább helyet adtunk, mert célunk minden kérdésben, még a legapróbb jelentőségűekben is a közvélemény tárgyilagos informálása.

DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő

Felelős szerkesztő **Muhl János**

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csihás

Benő ucca 3.

Nyomatott Bosnyák József körforgógépén